

Analitzen el ritme de destrucció dels idiomes

■ Dos científics examinen el retrocés del gal·lès, escocès i quítxua per la proximitat de llengües més potents

Jordi Nadal
GIRONA

Els físics Joaquim Fort, de la Universitat de Girona (UdG), i Neus Isern, de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), han elaborat un estudi per analitzar la velocitat de retrocés de tres idiomes autòctons en ser substituïts per un idioma veí. Els investigadors s'han centrat, en concret, en el gal·lès, el gaèlic escocès i el quítxua i ho han estudiat analitzant sèries històriques dels censos dels parlants de cadascuna d'aquestes llengües des de, aproximadament, l'any 1800.

Els autors expliquen que l'objectiu de l'estudi era trobar la manera de sistematitzar un procediment matemàtic adequat per calcular el retrocés que pateixen les llengües locals sotmeses a la pressió d'una llengua veïna més potent.

Ho han fet des de dos punts de vista. D'una banda espacial (quants quilòmetres retrocedeix físicament l'ús d'una llengua substituïda per una altra), i d'una altra de temporal

(quant retrocedeixen en cada període determinat de temps). Isern diu que la substitució d'un idioma per l'altre té una tendència constant pel que fa al retrocés territorial i d'acceleració, primer, i desacceleració, després, des del punt de vista temporal.

L'estudi ha estat centrat en la substitució lingüística que té lloc pel fet que un idioma aliè es considera més avantatjós social o econòmicament que el propi. Segons els autors, l'estudi ha de permetre dissenyar accions per controlar o revertir la destrucció de la diversitat lingüística. Es tractava de trobar un mètode objectiu per analitzar aquesta realitat.

El cas del català

Els dos científics avisen que el treball que han realitzat és aplicable a llengües en les quals no hi ha polítiques lingüístiques de salvaguarda de la llengua. No és, doncs, un model aplicable al cas del català.

Entenen que seria possible crear la funció que permetés traslladar el sistema, però avisen que hi intervingrien factors de

■ Els autors diuen que el cas català és diferent per l'existència d'una política lingüística. A la imatge, el Consorci per la Normalització, a Girona ■ J.N.

La frase

“L'estudi pot ajudar a dissenyar accions per evitar la destrucció de llengües que es troben amenaçades”

Neus Isern
COAUTORA DE L'ESTUDI

caire més subjectiu, com ara la voluntat activa de manteniment de la pròpia llengua, i no només els fac-

La data

1800

És l'any a partir del qual s'han analitzat sèries històriques dels parlants per extreure la informació de l'estudi.

tors de canvi de l'idioma perquè un cas es considera d'estatus més elevat que l'altre.

Isern recorda que actualment hi ha polítiques lingüístiques a favor del gal·lès i del quítxua, però que no existien en el període cronològic analitzat en l'estudi. Fort i Isern són experts en modelitzar fenòmens a fi de poder representar adequadament una realitat concreta. El treball el presentaran al setembre en el marc de l'ESSA Social Simulation Conference que se celebrarà a Barcelona. ■